

Praktický manuál pre podporu žiakov ZŠ so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pri prechode na stredné školy bežného typu

Autorky:

Ing. Ivona Blahovcová

PaedDr. Tatiana Majerníková

**Každý rodič chce pre svoje dieťa to najlepšie, a preto je ťažké pozeráť sa
na to, ak jeho potenciál zostane nepovšimnutý.**

Vážení kariéroví a výchovní poradcovia,

dokument, ktorý sa Vám dostáva do rúk, tvorí spolu s tabuľkovým dokumentom „Požiadavky stredných škôl na žiakov so zdravotným znevýhodnením“ manuál, ktorý Vám má pomôcť pri poskytovaní kariérového poradenstva žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) v základných školách pri prechode na stredné školy. Je zameraný na stredné školy bežného typu, v ktorých môžu byť vzdelávaní žiaci so zdravotným znevýhodnením formou individuálnej integrácie v triedach s ostatnými žiakmi. Citlivý individuálny prístup, odborné kariérové poradenstvo a dostatok konkrétnych profesijných informácií môže týmto žiakom pomôcť pri čo najvhodnejšom výbere strednej školy, s ohľadom na zabezpečenie ich špeciálnopedagogických potrieb a vzdelávania formou individuálnej integrácie na stredných školách.

V tabuľkovom dokumente sú zhrnuté základné informácie, nápomocné pri usmerňovaní a výbere strednej školy žiakom so ŠVVP, u ktorých sa musí prihliadať na ich zdravotný stav, zdravotné postihnutie či znevýhodnenie, prípadne iné obmedzenia tak, aby boli schopní úspešne naplniť profil absolventa strednej školy vo vybranom študijnom alebo učebnom odbore. Informácie a postupy, ktoré uvádzame, sú, samozrejme, vhodné aj pri poskytovaní kariérového poradenstva všetkým žiakom.

Dokument vychádza z našich dlhoročných praktických skúseností a pôsobenia v rolách výchovnej poradkyne v základnej škole a riaditeľky Centra špeciálno-pedagogického poradenstva pri kariérovom sprevádzaní žiakov so ŠVVP. Zobierali a spracovali sme pre Vás informácie, ktoré Vám pomôžu zorientovať sa v danej problematike, poskytnúť prehľad kľúčových kompetencií, ktoré musí zvládnuť každý absolvent vo vybranom odbore, pozitívne skúsenosti s integráciou v strednej škole i najčastejšie omyly pri profesijnom rozhodovaní. Dokument je doplnený konkrétnymi informáciami získanými od riaditeľov, zástupcov, školských psychológov, výchovných poradcov stredných škôl priamo v Košiciach. Okrem kariérových a výchovných poradcov s ním môžu v ZŠ pracovať aj OZ poradenských zariadení, rodičia /zákonní zástupcovia alebo samotní žiaci.

Autorky

Obsah

1	Dôležité poznatky a informácie pri kariérovom rozhodovaní.....	4
2	Ako pracovať s tabuľkou „Požiadavky stredných škôl na žiakov so zdravotným znevýhodnením“	6
2.1	Krok 1: Výber študijného/učebného odboru.....	7
2.2	Krok 2: Výber kľúčových kompetencií	7
2.3	Nevyhnutnosť osobnej konzultácie	9
2.4	Všeobecné odporúčania strednej školy pred prijímacím konaním	9
2.5	Postup práce s dokumentom.....	11
3	Práva a povinnosti, požiadavky stredných škôl	12
4	O čom sa informovať na stretnutí na strednej škole – otázky rodiča	16
5	Skúsenosti stredných škôl s prijímaním žiakov so zdravotným znevýhodnením - na čo si dať pozor	19
6	Procesy podávania prihlášok a prijímacieho konania	22
6.1	Termíny.....	22
6.2	Povinné prílohy k prihláške na strednú školu.....	23
	Terminológia – slovník pojmov	25
	Zoznam použitých zdrojov.....	28

1 Dôležité poznatky a informácie pri kariérovom rozhodovaní

Rozhodovanie o svojom životnom smerovaní a budúcom povolání je dôležitým momentom v živote. Nájsť harmóniu medzi osobným a pracovným životom nie je ľahká úloha pre žiadneho žiaka, obyčajne ešte náročnejšie a zložitejšie to majú žiaci so ŠVVP.

Rozhodovanie o výbere strednej školy môžu žiakovi v základnej škole uľahčiť na podpornej úrovni 1. a 2. stupňa kariérový poradca, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, triedny učiteľ v spolupráci s poradenským zariadením, prípadne, na podpornej úrovni 3. a 4. stupňa odborní zamestnanci poradenského zariadenia poskytovaním individuálneho kariérového poradenstva, pedagogickej, psychologickkej i kariérovej diagnostiky pre žiakov so ŠVVP, realizáciou skupinových programov zameraných na profesionálnu orientáciu žiakov, metodickou pomocou pedagógom pri kariérovom vzdelávaní, poskytovaním aktuálnych informácií o školách a ich odboroch a pod. V dnešnej dobe teda je snahou poskytovať kariérové poradenstvo a kariérové vzdelávanie na základných školách komplexnejšie a profesionálnejšie, ako tomu bolo v minulosti. Kariérový vývin je totiž dlhodobým procesom, ktorý má u každého žiaka osobitý a individuálny charakter.

Výsledky prieskumu realizovaného CPP Čadca¹ v oblasti rozhodovania o voľbe povolania v rámci okresu ukazujú, že:

- cca 20% žiakov odmalička vie, čo chce robiť,
- 37% má informácie o tom, ktoré povolania sú žiadané na trhu práce,
- 45% žiakov vie porovnať svoje vlastnosti s nárokmi jednotlivých povolání,
- 51% vie, aká bude možnosť uplatniť sa v budúcnosti v povolání, o ktorom uvažujú,
- len 37% žiakov vie, ako si môžu overiť vlastné schopnosti a osobnostné vlastnosti,
- 51% vie, aké kroky by mali urobiť, aby sa správne rozhodli o voľbe povolania.

Z analýzy prieskumu hodnotenia predmetu Kariérové poradenstvo krátkodobo zavedeného pre žiakov 9.ročníka v jednej základnej škole, ktorého náplňou bolo KVáKP, vyplýva, že až pre 75% žiakov bol prínosom. Žiaci ocenili, že spoznali samých seba, svoje schopnosti, zručnosti, osobnostné predpoklady pre štúdium, získali všetky potrebné informácie k úspešnému výberu strednej školy. Zavedením tohto predmetu sa zvýšila šanca pre nerozhodných žiakov, alebo žiakov rozhodnutých pre nevhodný odbor zodpovedne a slobodne sa rozhodnúť o svojom budúcom povolání. Vyššie uvedené čísla, ale aj skúsenosti z praxe potvrdzujú potrebu kariérového vzdelávania v školách, ale hlavne poskytovania kariérového poradenstva žiakom, s väčším dôrazom na žiakov so ŠVVP, v dostatočnom časovom predstihu.

¹ <https://www.camip.sk/index.php/vysledky-vyskumu-o-rozhodovani-pri-volbe-povolania/109-vysledky-vyskumu-o-rozhodovani-pri-volbe-povolania>

Kariérové poradenstvo poskytované žiakom so ŠVVP nemôže byť pre kariérového poradcu len krátkodobou záležitosťou. Prax a skúsenosti ukazujú, že je vhodné začať s intenzívnou kariérovou prípravou najneskôr v 6. ročníku, úzko spolupracovať so zákonnými zástupcami dieťaťa a pre úspešné zavŕšenie kariérového rozhodovania a voľby budúceho povolania je priam nevyhnutné nasledovné:

- poznať žiakove individuálne schopnosti, zručnosti, ako aj samotnú motiváciu (záujmy, hodnoty, ciele, túžby), resp. osobné prekážky (napr. negatívny vzťah k manuálnej práci),
- poznať osobnostnú charakteristiku žiaka, jeho vlastnosti (napr. húževnatosť, cieľavedomosť, pracovitosť, schopnosť prekonať prekážky, ochotu vzdelávať sa,...),
- poznať druh a stupeň postihnutia, narušenia alebo znevýhodnenia žiaka a prognózu vývinu jeho stavu,
- identifikovať jeho silné stránky,
- porovnať žiakove predpoklady s cieľmi, ktoré chce dosiahnuť (schopnosti, nadanie, zručnosti, školské výsledky ...),
- poznať reálne možnosti vo svete vzdelávania a sveta práce (informácie o školách, učebných a študijných odboroch, povolaniach, zamestnateľnosti, perspektívach do budúcnosti a trendoch),
- odhadnúť schopnosť žiaka naplniť profil absolventa s kompenzačnými pomôckami,
- mať dostatok profesijných informácií vrátane tých, ktoré súvisia s potrebami žiaka (nepodceňiť možné kontraindikácie),
- mať informácie o personálnom a materiálno-technickom vybavení školy, o ktorú sa žiak so ŠVVP uchádza.

Základné informácie rámčujúce kariérovú výchovu a kariérové poradenstvo (KVaKP) nájde kariérový poradca na stránke VÚDPaP vo forme obsahových a výkonových štandardov tu: <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/procesne-standardy-odbornych-a-odbornometodickych-cinnosti/>, ako aj ďalšie zdroje a inšpirácie pre realizáciu kariérového poradenstva: <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/vzdelavanie-a-rozvoj-ludskych-zdrojov/inspiracie-a-zdroje-pre-kvakp/>.

2 Ako pracovať s tabuľkou „Požiadavky stredných škôl na žiakov so zdravotným znevýhodnením“

Podkladom pre tvorbu obsahu tabuľkového dokumentu *Požiadavky stredných škôl na žiakov so zdravotným znevýhodnením* sú štátne vzdelávacie programy (ďalej ŠVP), ktoré vymedzujú všeobecné ciele škôl a kľúčové kompetencie v rozvoji osobnosti žiaka i rámcový obsah vzdelávania.

Na jednotlivých hárkoch (celkový počet 29) sú spracované skupiny odborov označené číselným kódom podľa ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom a podľa ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Každému odboru sme priradili informácie v nasledovnom členení:

1. Odbor
2. Požadované kompetencie (výber kľúčových kompetencií)
3. Nevyhnutnosť osobnej konzultácie
4. Všeobecné odporúčania strednej školy (SŠ) pred prijímacím konaním

Dokument je zameraný na stredné školy bežného typu, v ktorých môžu byť vzdelávaní žiaci so zdravotným znevýhodnením formou individuálnej integrácie v triedach s ostatnými žiakmi a zahŕňa tieto druhy škôl: gymnáziá, stredné odborné školy, stredné športové školy, školy umeleckého priemyslu, konzervatóriá.

Podľa stupňa vzdelania a dĺžky štúdia ide o tieto typy vzdelávania:

- **nižšie stredné odborné vzdelanie** v dvojročných učebných odboroch (pre žiakov, ktorí neukončili vzdelávací program v základnej škole a navštevovali základnú školu najmenej 9 rokov) ukončených záverečnou skúškou
- **stredné odborné vzdelanie** v 3 až 4-ročných učebných odboroch – po ukončení štúdia absolvent získava výučný list
- **úplné stredné odborné vzdelanie** v 4 až 5-ročných študijných odboroch ukončených maturitou, absolvent získava doklad – vysvedčenie o maturitnej skúške (bilingválne SOŠ, obchodná akadémia – maturita v cudzom jazyku, hotelová akadémia – absolvent získa výučný list aj maturitné vysvedčenie)
- **úplné stredné všeobecné vzdelanie** v najmenej 4-ročnom a najviac v 8-ročnom vzdelávacom programe odboru vzdelávania v gymnáziu, ukončenom maturitnou skúškou, absolvent získava doklad – vysvedčenie o maturitnej skúške

Ponuka jednotlivých odborov sa mení podľa požiadaviek trhu práce a pracovných pozícií požadovaných zamestnávateľmi. Študijné a učebné odbory a celkový počet žiakov, ktorých škola plánuje prijať na istý odbor, schvaľuje pre každý školský rok Samosprávny kraj, MŠVVaŠ SR alebo Regionálny úrad školskej správy (v závislosti od druhu školy a jej zriaďovateľa).

2.1 Krok 1: Výber študijného/učebného odboru

Dokument *Kompetencie a požiadavky stredných škôl na žiakov so zdravotným znevýhodnením* je spracovaný všeobecne a obsahuje všetky odbory zaradené v štátnom vzdelávacom programe pre skupiny odborov (odvetví) pod číselnými kódmi 29 až 92, preto je potrebné každý školský rok sledovať a aktualizovať ponuku odborov pre jednotlivé stredné školy. Aktuálne údaje sú uverejnené v programe Proforient – pod hlavičkou „Naplnenosť a možnosti štúdia“, <https://www.svs.edu.sk/prehlady.aspxa> alebo na stránke MŠVVaŠ <https://www.minedu.sk/sustava-studijnych-odborov-sr/>, kde sa uvádza „Národné členenie skupín odborov“.

Používateľ si vyhľadá, s prihliadnutím na výchovno-vzdelávacie výsledky, osobnostné predpoklady, záujmy, schopnosti, zručnosti žiaka, učebný alebo študijný odbor v exelovskom dokumente (dokument obsahuje spolu 29 hárkov s jednotlivými odbormi) a následne v programe Proforient vyberie konkrétnu školu s daným odborom vo svojom regióne (meste). Niektoré školy majú zmiešané typy odborov a školu ako celok je možné zaradiť len do jedného typu (napr. SOŠ technická v Košiciach má hutnícke, elektrotechnické a špeciálne technické odbory). V takom prípade treba v programe Proforient nastaviť vo vyhľadávaní „Všetky typy“ alebo opakovať vyhľadávanie školy podľa odboru alebo odvetvia.

Program Proforient je dostupný u kariérového poradcu v každej základnej škole a obsahuje aktuálne zoznamy stredných škôl a odborov v danom školskom roku, kritériá prijímacích skúšok, naplnenosť škôl a možnosti štúdia a umožňuje simuláciu prijímacieho konania na zvolenej strednej škole, zaradením žiaka do poradia všetkých žiakov hlásiacich sa na túto SŠ podľa prospechu žiakov v posledných dvoch ročníkoch, resp. podľa úspešnosti v Testovaní 9.

Ďalšie zdroje informácií:

Informácie o aktuálnych potrebách trhu práce, uplatniteľnosti absolventov jednotlivých odborov stredných škôl, ale aj vysokých škôl a prognózu vývoja trhu práce do roku 2025 získa kariérový alebo výchovný poradca na webovom portáli www.trendyprace.sk.

Internetový sprievodca trhom práce na svojej internetovej stránke www.istp.sk poskytuje pre kariérového, výchovného poradcu, ale i žiaka, rodiča zaujímavé informácie a prehľad, aké vzdelanie je potrebné na výkon jednotlivých zamestnaní, ktoré školy v regiónoch takéto vzdelanie poskytujú, prípadne poradenstvo na plánovanie svojej kariéry.

Užitočný je aj program Výpomoc so srdcom www.sosrdcom.sk, ktorý v rámci svojich spoločensky zodpovedných aktivít realizuje sprostredkovateľský portál práce Profesia na zvyšovanie šancí ľudí so zdravotným znevýhodnením pri uplatnení sa na trhu práce. Po registrácii poskytuje prehľad o rôznych možnostiach zamestnania, s praktickými príručkami pre firmy aj uchádzačov.

2.2 Krok 2: Výber kľúčových kompetencií

Vychádzajúc z našej dlhoročnej odbornej praxe vieme, že je veľmi dôležité poznať kľúčové kompetencie pre jednotlivé odbory, určujúce pre úspešné ukončenie štúdia a naplnenie profilu absolventa daného odboru strednej školy. Pod kľúčovými kompetenciami rozumieme

požadované vedomosti, zručnosti, osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti, ktoré musí naplniť každý absolvent strednej školy pre úspešné ukončenie štúdia. Pri žiakoch so ŠVVP je potrebné venovať zvýšenú pozornosť realistickému zhodnoteniu možností zvládnuť tieto kompetencie.

Manuál obsahuje **výber kľúčových kompetencií** pre úspešné zvládnutie daného odboru, ktoré je potrebné mať rozvinuté, a teda je nutné ich pri výbere odboru brať do úvahy. Pri ich výbere sme vychádzali okrem vlastnej skúsenosti aj z osobných konzultácií s riaditeľmi, zástupcami, školskými psychológmi, kariérovými/výchovnými poradcami stredných škôl v Košiciach, ako aj zo školských vzdelávacích programov a z informácií na webových sídlach jednotlivých stredných škôl. Predpokladáme, že obdobné skúsenosti môžu mať aj v iných regiónoch Slovenska.

Príklad: žiak ZŠ nemá rád matematiku, má celkovo problémy s logikou a pozornosťou, ktorá sa zhoršuje práve pri práci s číslami. Pri rozhovore o výbere strednej školy uvádza, že by chcel pracovať s peniazmi v banke. Vzorom mu je práca jeho matky, ktorá sa mu javí veľmi zaujímavá a trendová.

V tabuľkovom dokumente po výbere odboru 63-64 ekonomika a organizácia, obchod a služby sa zobrazia odbory, ktoré ponúkajú prácu s financiami (stĺpec A). V stĺpci B sú uvedené kľúčové kompetencie, a tam sa uvádza potreba logiky, pozornosti a matematické zručnosti.

Záver: nevhodný výber odboru. Rizikom je rozpor kľúčovej kompetencie so samotnými schopnosťami a preferenciami žiaka.

Preverenie kľúčových kompetencií je nielen pre žiakov so ŠVVP nevyhnutné, aby v závislosti od typu svojho zdravotného znevýhodnenia, ochorenia, dokázali vybraný odbor úspešne zvládnuť.

Príklad: žiačka ZŠ je vedená ako žiačka s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia). Veľmi rada kreslí, maľuje, má veľkú predstavivosť, je tvorivá a kreatívna. Bola úspešná vo viacerých výtvarných súťažiach. Má záujem o takú strednú školu, kde by mohla pokračovať v rozvíjaní svojho výtvarného talentu.

V manuáli po zadaní odboru 86 - umenie a umelecko-remeselná tvorba III sa zobrazia umelecké odbory (stĺpec A). V stĺpci B sú uvedené kľúčové kompetencie: manuálna zručnosť v oblasti kresby a maľby, kreatívne myslenie, kreatívne zručnosti, schopnosť samostatne tvoriť. V stĺpci C sa uvádza nevyhnutnosť osobnej konzultácie s vedením školy v prípade vývinových porúch učenia. Vo všeobecných odporúčaní (stĺpec D) sa uvádzajú podmienky prijatia uchádzačov, ako napríklad absolvovanie talentovej skúšky.

Záver: vhodný výber odboru. Súlad medzi kľúčovými kompetenciami a samotnými schopnosťami žiačky. Manuál priamo nabáda kariérového poradcu, aby posunul rodičom/zákonným zástupcom dôležité informácie týkajúce sa prijímacieho konania (napr. možnosť absolvovať prípravný kurz).

2.3 Nevyhnutnosť osobnej konzultácie

Určujúcim prvkom pri voľbe strednej školy u žiaka so zdravotným znevýhodnením je poznať druh a stupeň postihnutia, narušenia alebo znevýhodnenia žiaka a prognózu vývinu jeho stavu. Prax ukázala, že pre úspešné zvládnutie štúdia je potrebné poznať podmienky a možnosti integrácie žiaka a personálne a materiálno-technické možnosti školy, ktoré je potrebné osobne odkonzultovať priamo s jej vedením. Je potrebné rozmýšľať aj ďalej, a to v zmysle následných možností uplatnenia sa na pracovnom trhu, obmedzení v rôznych pracovných pozíciách či ich potenciálnych zdravotných dopadoch. Kariérový poradca, ale aj žiak a rodič sa teda musia ešte pred výberom strednej školy oboznámiť s **nárokmi na prostredie**, v ktorom sa bude vykonávať budúce povolanie.

V manuáli konkrétne uvádzame **zdravotné znevýhodnenia podľa odborov**, ktoré je potrebné odkonzultovať so strednou školou pred samotným odoslaním prihlášky. U žiakov s vážnym zdravotným postihnutím odporúčame osobnú návštevu v rámci Dní otvorených dverí (DOD) v 8.ročníku a priamu konzultáciu s kariérovým poradcom, aby žiak i rodič v prípade nevhodnej voľby mali priestor a čas na prípadnú zmenu výberu.

2.4 Všeobecné odporúčania strednej školy pred prijímacím konaním

Dlhoročné skúsenosti nám ukazujú, že je nevyhnutné zvážiť nároky na prostredie výkonu povolania a oboznámiť sa s možnosťami školy, ale aj miestami na **absolvovanie odbornej praxe**. Žiak môže vykonávať odbornú prax priamo v škole, ale aj mimo školy, ako napr. vo firme, podniku, prevádzke a pod. Zároveň je povinný absolvovať súvislú a priebežnú odbornú prax v zmluvných zariadeniach v predpísanom rozsahu, t.j. súvislá prax 100%, priebežná prax 75%. Zváženie podmienok je najdôležitejšie pri zníženej samostatnosti v oblasti mobility (samostatný prístup, bezbariérovosť, fungovanie bez prítomnosti asistenta, zvládanie bežných sebaobslužných činností), pri problémoch s orientáciou v priestore, pri problémoch so sociálnou integráciou a pod.

Zaujímavou a často vhodnou voľbou je výber odboru na strednej odbornej škole alebo odbornom učilišti zaradenom do duálneho vzdelávania. **Duálne vzdelávanie** je vzdelávanie, kde žiak absolvuje teoretickú časť vyučovania v škole a praktickú časť priamo v prevádzke u zamestnávateľa. Ak žiak úspešne absolvuje výberové konanie u zamestnávateľa a prijímacie skúšky na strednej škole, zamestnávateľ s ním uzatvorí zmluvu o budúcej pracovnej zmluve. Predmetom tejto zmluvy je záväzok zamestnávateľa, že žiaka po ukončení štúdia prijme do pracovného pomeru a záväzok žiaka, že sa stane jeho zamestnancom. Duálne vzdelávanie prináša benefity pre žiaka i rodiča:

- finančné zabezpečenie žiaka – motivačné štipendium, podnikové štipendium, odmena za produktívnu prácu,
- hmotné zabezpečenie žiaka – osobné ochranné pracovné prostriedky, úhrada nákladov na stravovanie, ubytovanie žiaka v školskom internáte, cestovné náhrady,
- získanie pracovných návykov v reálnych podmienkach.

V tabuľkách nájdete označené odbory zaradené do duálneho vzdelávania ako aj odbory, v ktorých sa vyžaduje **zdravotná spôsobilosť** žiaka na účel schopnosti študovať príslušný odbor

vzdelávania. Zdravotná spôsobilosť žiaka sa preukazuje pri prijímaní žiaka do učebného odboru alebo do študijného odboru. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti žiaka na účel schopnosti študovať príslušný odbor sa prikladá k prihláške na strednú školu na predpísanom tlačive.

Označené sú aj učebné a študijné odbory vyžadujúce overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania absolvovaním **talentovej skúšky**. Je dôležité poznať kritériá talentovej skúšky skôr ako v 9. ročníku, aby sa žiak na skúšku mohol včas pripraviť a úspešne ju vykonať. Školy umeleckého priemyslu vyžadujú k prijímaciemu pohovoru priniesť aj vlastné portfólio, ktoré obsahuje výtvarné práce vytvorené rôznymi technikami (napr. kresba, grafika, maľba, audio, video produkcia, fotografie, literárne práce, priestorové práce), a ich príprava a skompletizovanie si vyžadujú čas.

2.5 Postup práce s dokumentom

1. Výber učebného alebo študijného odboru podľa záujmu žiaka – **stĺpec A**

Pri výbere je potrebné prihliadať na vzdelávacie výsledky – rozhodujúce sú koncoročné známky z 8.ročníka, polročné známky z 9.ročníka, dôležitý môže byť aj výsledok z Testovania 9. Je vhodné, ak výberu predchádza kariérové poradenstvo uskutočnené kariérovým poradcom ZŠ, alebo zrealizované odborné psychologické vyšetrenie v poradenskom zariadení, konzultácia so školským psychológom, prípadne špeciálnym pedagógom v poradenskom zariadení.

2. Oboznámenie sa s kľúčovými kompetenciami vybraného odboru – **stĺpec B**

Pre úspešné absolvovanie odboru je potrebné naplniť profil absolventa a zvládnuť všetky požadované nároky vo vzdelávaní i praktickej činnosti. Uchádzač musí disponovať potrebnými kompetenciami pre jeho naplnenie.

3. Oboznámenie sa s nárokmi na pracovné prostredie a požadovanú zdravotnú spôsobilosť vo vybranom odbore (všeobecné odporúčania) – **stĺpec D**

Zdravotnú spôsobilosť posudzuje lekár za účelom schopnosti študovať zvolený odbor a potvrdzuje sa na predpísanom tlačíve v požadovaných odboroch.

4. Overenie potrebnosti resp. nevyhnutnosti osobnej konzultácie priamo vo vybranej škole v súlade s potrebami, resp. diagnózou dieťaťa/žiaka – **stĺpec C**

Je potrebné prihliadať na aktuálny zdravotný stav a zdravotné obmedzenia, zvážiť, či ide o ľahšiu alebo ťažšiu formu zdravotného znevýhodnenia a do akej miery sú prejavy kompenzované. Vhodné je dohodnúť si termín stretnutia koncom 8.ročníka, najneskôr však na začiatku 9.ročníka, mesiac pred odoslaním prihlášky.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa forma prijímacej skúšky určí s prihliadnutím na ich zdravotné znevýhodnenie.

5. Overenie, či sa vo vybranom odbore vyžaduje absolvovanie talentovej skúšky (**stĺpec D**), následná príprava v dostatočnom časovom predstihu.

Potrebné je reálne zhodnotenie úrovne požadovaných schopností a zručností, ktoré sú potrebné na zvládnutie talentovej skúšky (školy umeleckého priemyslu) a oboznámiť sa s kritériami tvorby portfólia vlastných prác. Prípravu je potrebné začať najneskôr v 8.ročníku.

6. Overenie aktuálnosti odboru pre daný školský rok v príslušnom regióne podľa čísla odboru.

Informáciu poskytne kariérový poradca ZŠ, alebo si rodič si vyhľadá strednú školu v programe Proforient na www.svs.edu.sk/prehlady.aspx.

(napr. v odvetví 26- Elektrotechnika – si žiak vybral odbor 2679K mechanik –mechatronik - v programe Proforient v Košickom kraji tento odbor ponúka SOŠ priemyselných technológií v Košiciach -Šaci a SOŠ technická v Michalovciach)

3 Práva a povinnosti, požiadavky stredných škôl

Výber strednej školy a budúceho povolania je náročný proces. Každý mladý človek môže byť úspešný, ak sa aktívne zapojí do tohto procesu a s pomocou rodiča/zákonného zástupcu, triedneho učiteľa, kariérového poradcu či odborných zamestnancov poradenského zariadenia získa čo najviac informácií k profesijnému rozhodovaniu a dokáže pri tom využiť svoje reálne možnosti a schopnosti. V tejto časti dokumentu Vás chceme oboznámiť s právami a povinnosťami žiaka, jeho zákonného zástupcu, riaditeľa strednej školy i s požiadavkami stredných škôl, ktoré je dobré poznať pre bezproblémový prechod zo základnej školy na strednú školu.

Žiak má právo na:

- inkluzívne vzdelávanie a individuálny prístup rešpektujúci jeho rôzne výchovno-vzdelávacie potreby, schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom zákonom,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny²,
- informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov³.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo:

- na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú⁴
- používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne edukačné publikácie, multimediálne pomôcky a špeciálne kompenzačné pomôcky; nepočujúcim deťom a žiakom sa zabezpečuje právo na vzdelávanie v slovenskom posunkovom jazyku ako ich prirodzenej komunikačnej forme; nevidiacim deťom a žiakom sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie s použitím Braillovhovho písma; deťom a žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie prostredníctvom náhradných spôsobov dorozumievania⁵

Individuálny vzdelávací program

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie⁶. Je to dokument, podľa ktorého sa plánuje vzdelávanie žiaka s ohľadom na jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Podľa individuálneho vzdelávacieho programu sa s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia môže vzdelávať⁷ dieťa alebo žiak,

² §144,ods.1, písmeno j), zákona 245/2008 Z.z.

³ §144,ods.1, písmeno m), zákona 245/2008 Z.z.

⁴ §144,ods.2, zákona 245/2008 Z.z.

⁵ §144,ods.3, zákona 245/2008 Z.z.

⁶ Vyhláška 21/2022 o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii

⁷ §7a, ods.1, zákona 245/2008 Z.z.

ktorého špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje, a ani podľa vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, alebo žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v základnej škole.

Ak sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy, ak je to potrebné, takéto dieťa alebo žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci s poradenským zariadením.

Riaditeľ strednej školy ⁸ rozhoduje o:

- prijatí žiaka na štúdium na strednú školu,
- prijatí žiaka prestupom,
- oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy,
- oslobodení žiaka od štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo ich častí,
- umožnení štúdia žiaka podľa individuálneho učebného plánu,
- povolení absolvovať časť štúdia v škole obdobného typu v zahraničí,
- prerušení štúdia,
- povolení zmeny študijného alebo učebného odboru,
- preradení žiaka do základnej školy počas plnenia povinnej školskej dochádzky,
- povolení opakovať ročník,
- uložení výchovných opatrení,
- povolení vykonať komisionálnu skúšku,
- priznaní štipendia,
- určenie príspevku zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov za starostlivosť poskytovanú žiakovi v škole a v školskom zariadení,
- individuálnom vzdelávaní žiaka,
- vzdelávaní žiaka v školách zriadených iným štátom na území Slovenskej republiky, so súhlasom zastupiteľského úradu iného štátu.

O zaradení žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do triedy strednej školy rozhodne **riaditeľ strednej školy** na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie a vopred prerokovaného informovaného súhlasu plnoletého žiaka alebo zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia⁹.

Riaditeľ strednej školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy určí formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah podľa vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej škole. Určí jednotné kritériá na úspešné vykonanie skúšky a ostatné podmienky prijatia na štúdium pre termíny prijímacieho konania. Riaditeľ strednej školy je

⁸ §5, zákona 596/2003 Z.z.

⁹ §33, ods.13, zákona 245/2008 Z.z.

povinný tieto podmienky zverejniť najneskôr do 28. novembra školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom sa uskutočňuje prijímacie konanie. **Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa forma prijímacej skúšky určí s prihliadnutím na ich zdravotné znevýhodnenie¹⁰.**

Vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa mu zabezpečuje po predložení písomnej žiadosti o zmenu formy vzdelávania a návrhu na vzdelávanie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami riaditeľovi školy; ak ide o nepĺnoleté dieťa alebo žiaka, písomnú žiadosť a návrh na vzdelávanie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami predkladá jeho zákonný zástupca.

Zákonný zástupca žiaka má právo¹¹:

- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v škole alebo v školskom zariadení poskytovali deťom a žiakom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne, v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona,
- oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy alebo školského zariadenia a školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,
- zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy alebo školského zariadenia,
- vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu školy alebo školského zariadenia prostredníctvom orgánov školskej samosprávy,
- byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy,
- sa oboznámiť s individuálnym vzdelávacím programom dieťaťa.

Zákonný zástupca žiaka je povinný¹²:

- vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností,
- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
- dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,

¹⁰ §65, ods.2, zákona 245/2008 Z.z.

¹¹ §144, bod 6, zákona 245/2008 Z.z.

¹² §144, bod 7, zákona 245/2008 Z.z.

- informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zavinil.

Kariérový poradca by mal vedieť, čo považujú stredné školy za dôležité pre plynulý prechod žiakov so zdravotným znevýhodnením zo základnej školy na strednú školu. Dôležité je, aby o týchto požiadavkách rodičia boli informovaní včas a vedeli, ako riešiť jednotlivé situácie spojené s individuálnou integráciou na strednej škole.

Práve preto, aby sa predišlo nedorozumeniam medzi rodičmi a zástupcami strednej školy, sme zhrnuli skúsenosti stredných škôl a spracovali najčastejšie sa opakujúce požiadavky pre plynulý a úspešný prechod zo základnej na strednú školu. Pri rešpektovaní týchto požiadaviek je možné predísť nevhodnému výberu odboru, nespokojnosti rodičov s riešením individuálnej integrácie, nesplneniu odporúčaní vyplývajúcich zo špeciálnopedagogických správ poradenských zariadení.

Požiadavky stredných škôl pre plynulý prechod - zaradenie žiakov so ZZ:

- Osobná konzultácia rodiča s vedením školy, odporúčaná je na konci 8.ročníka, najneskôr však na začiatku 9.ročníka, mesiac pred odoslaním prihlášky. Na konzultáciu je potrebné prísť s dieťaťom a kompletnou dokumentáciou (správy z lekárskeho vyšetrenia nesmú byť staršie ako 2 roky).
- K prihláške na strednú školu je potrebné doložiť Správy z diagnostického vyšetrenia (psychologického a špeciálnopedagogického), ktoré nesmú byť staršie ako 2 roky.
- V prihláške je nutné uviesť, že ide o uchádzača so zdravotným znevýhodnením integrovaného v ZŠ. Podľa §65 bod 2 zákona 245/2008 Z.z. sa forma prijímacej skúšky určí s prihliadnutím na zdravotné znevýhodnenie uchádzača.
- V prípade, že rodič súhlasí s odporúčaním poradenského zariadenia a chce, aby jeho dieťa bolo individuálne integrované, musí včas (najvhodnejšie je to pri zápise na strednú školu) doručiť „Žiadosť o individuálnu integráciu“. Následne odporúčame si priamo so SŠ dohodnúť postup pri integrovaní žiaka.
- Pri zaradení žiaka do duálneho systému je potrebné, aby rodič kontaktoval konkrétneho zamestnávateľa a overil si svoje očakávania.
- Z dôvodu ochrany zdravia žiaka je potrebné informovať strednú školu o prípadnej medikamentóznej liečbe a zdravotných problémoch dieťaťa¹³.
- Ak má žiak špeciálne požiadavky na kompenzačné pomôcky alebo prostredie, je nutné to konzultovať so SŠ pred vypísaním prihlášky - škola musí zvážiť, či dokáže zabezpečiť špeciálne požiadavky a vytvoriť nevyhnutné podmienky na vzdelávanie.
- Počas celého štúdia je dôležité viesť transparentnú a otvorenú komunikáciu medzi rodičom a školou pri vzdelávaní dieťaťa/ žiaka so ŠVVP.

¹³ § 39a zákona 245/2008 Z.z.

4 O čom sa informovať na stretnutí na strednej škole – otázky rodiča

Častou požiadavkou, s ktorou sme sa pri stretnutiach na stredných školách stretávali, bolo, aby rodičia detí so ŠVVP kontaktovali strednú školu a dohodli sa s vedením školy na osobnom stretnutí/konzultácii k posúdeniu možností štúdia dieťaťa vo vybranom odbore. Väčšina škôl požadovala stretnutie v dostatočnom časovom predstihu, niektoré už koncom 8.ročníka, častejšie ešte pred podaním prihlášky na strednú školu. Ak sa stretnutie uskutočnilo, rodičia sa dozvedeli potrebné informácie k reálnym možnostiam vzdelávania ich dieťaťa, resp. k integrácii a pod.. Ponúkame prehľad otázok, na ktoré je dôležité poznať odpovede:

Aké sú možnosti štúdia a podmienky individuálnej integrácie na strednej škole?

Odporúčame overiť si reálne možnosti školy, požiadavky na absolvovanie teoretickej i praktickej časti vzdelávania, možnosti úpravy vzdelávacích podmienok podľa individuálnych potrieb dieťaťa v závislosti od zdravotného znevýhodnenia, možnosť individuálnej pomoci pri maturite, využitie pomoci školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa či samotného asistenta učiteľa v rámci vyučovania individuálne pracovať so žiakmi.

Aké úpravy vo vzdelávaní, klasifikácii a hodnotení vedomostí žiaka so ŠVVP môže škola poskytnúť?

Každý absolvent musí naplniť profil absolventa v danom odbore a zvládnuť všetky požadované nároky vybraného odboru. Pri určení metód a foriem hodnotenia sa učitelia riadia odporúčaniami poradenského zariadenia, ktoré sú uvedené v „Správe z diagnostického vyšetrenia“.

Ktoré predmety je možné klasifikovať slovné, resp. neklasifikovať?

Škola vo svojom školskom vzdelávacom programe uvádza formu priebežného hodnotenia a formu súhrnného hodnotenia pre každý vyučovací predmet.

Je možné žiaka oslobodiť od vyučovania cudzieho jazyka?

Overte si, či je na strednej škole povinná výučba cudzieho jazyka, na akej úrovni, resp. jazykovej náročnosti je požadovaná, či žiak so zdravotným znevýhodnením má možnosť voľby formy výučby cudzieho jazyka, rozsahu a hodnotenia.

Vie škola splniť personálne a materiálno-technické požiadavky na vybavenie pre žiaka so ŠVVP?

Pri hodnotení týchto požiadaviek školy pristupujú pri každom žiakovi so ŠVVP individuálne. K personálnym požiadavkám môže patriť individuálny prístup pedagógov, rešpektujúcich schopnosti, možnosti, zdravotný stav žiaka; systematická starostlivosť školského psychológa, školského špeciálneho pedagóga; prítomnosť asistenta učiteľa na hodinách; poradenstvo pre rodiča a spolupráca s poradenskými zariadeniami, ktoré majú žiaka v starostlivosti.

K materiálo-technickému vybaveniu môže patriť zabezpečenie bezbariérového prístupu, používanie kompenzačných pomôcok na vyučovaní (patria sem špeciálne kompenzačné pomôcky, didaktické pomôcky, gramatické tabuľky, špeciálne učebnice, špeciálne edukačné publikácie, počítač, kalkulačka, špeciálna IKT technika a pod.).

Umožní škola používanie kompenzačných pomôcok? Dá sa štúdium s kompenzačnou pomôckou zvládnuť?

Vo veci používania kompenzačných pomôcok odporúčame informovať sa priamo v škole. Každé dieťa s kompenzačnou pomôckou sa posudzuje individuálne v závislosti od druhu a stupňa postihnutia, ako aj od samotnej používanej kompenzačnej pomôcky. Rodič musí vedieť, že aj dieťa s kompenzačnou pomôckou musí mať schopnosť naplniť profil absolventa.

Majú učitelia vyhradený priestor na individuálne konzultácie so žiakom?

Zistite si priamo na strednej škole, či majú túto možnosť učitelia jednotlivých predmetov, za akých podmienok a v akom rozsahu.

Disponuje škola asistentmi učiteľa, resp. je ochotná o nich žiadať?

Školský zákon túto možnosť umožňuje aj stredným školám. Odporúčame si túto informáciu preveriť priamo na strednej škole. Riaditeľ strednej školy môže podať žiadosť o pridelenie asistenta učiteľa na príslušný Regionálny úrad školskej správy v stanovenom termíne.

Dokáže škola zabezpečiť špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby pre dieťa/žiaka so ŠVVP ?

Dané potreby posudzuje škola individuálne a môžu sa týkať modifikácie metód a obsahu vzdelávania (pri úprave obsahu nemôže nastať redukcia učiva), poskytnutia dlhšieho času žiakovi na splnenie úloh, individuálny alebo diferencovaný prístup k žiakovi, písomné skúšanie so špecifickými postupmi, práce so špeciálnym pedagógom resp. asistentom učiteľa počas vyučovania, vzdelávania v domácich podmienkach, úpravy pracovného priestoru, zabezpečenia špeciálneho nábytku, bezbariérového prístupu, zaistenia nerušeného miesta v triede a pod.

Môže žiak študovať formou individuálneho vzdelávania zo zdravotných dôvodov?

O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje riaditeľ školy v rámci rozhodovania o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy podľa osobitného predpisu. O povolení individuálneho vzdelávania žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, rozhoduje riaditeľ školy po súhlase zamestnávateľa, u ktorého sa tento žiak pripravuje. Individuálne vzdelávanie sa povoľuje žiakovi školy, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole.

K žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania sa priloží vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast alebo odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie. Vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania, a to v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne¹⁴.

¹⁴ §24 zákona 245/2008 Z.z.

Aké sú možnosti a skúsenosti uplatnenia v praxi pre konkrétne znevýhodnenie?

Je možné zaradenie do duálneho vzdelávania alebo pokračovanie v štúdiu na vysokej škole?
Je možné pracovať v chránenej dielni? Aké sú možnosti zamestnať sa po ukončení štúdia?

Má žiak nárok na finančnú pomoc?

Informácie by mal vedieť poskytnúť riaditeľ školy. Finančná pomoc môže byť vo forme motivačného štipendia, podnikového štipendia, finančného príspevku na pracovný odev, na notebook. Ak žiak patrí k sociálne znevýhodneným, má nárok na dotáciu z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Dotácie sa dostanú žiakovi vo forme príspevku na stravu, školské pomôcky, dopravu. Žiak pochádza zo SZP, ak spĺňa tri z nasledujúcich podmienok:

- Aspoň jeden z rodičov je poberateľom dávky v hmotnej núdzi.
- Aspoň jeden z rodičov je bez zamestnania.
- Najvyššie dosiahnuté vzdelanie aspoň jedného z rodičov je základné vzdelanie.
- Žiak žije v neštandardných bytových a hygienických podmienkach.
- Vyučovací jazyk školy je iný než jazyk, ktorým hovorí žiak doma.

Aké sú možnosti duálneho vzdelávania, ak má žiak i rodič záujem?

Je prospešné, aby si rodič overil svoje očakávania od štúdia, praxe, možnosti zamestnania po ukončení vzdelávania pri osobnom stretnutí so zamestnávateľom.

5 Skúsenosti stredných škôl s prijímaním žiakov so zdravotným znevýhodnením - na čo si dať pozor

V tejto kapitole uvádzame zhrnutie skúseností stredných škôl, ktoré sme získali priamo na stretnutiach s ich riaditeľmi, zástupcami i výchovnými poradcami. Pri osobných stretnutiach často zaznievalo, že situácia sa pri prechode žiakov ZŠ na SŠ za posledné roky zlepšila, spolupráca medzi výchovnými poradcami ZŠ a SŠ je otvorenejšia, konkrétnejšia a žiakom i rodičom je poskytované väčšie množstvo informácií k možnostiam výberu strednej školy. Výchovní poradcovia stredných škôl vysoko oceňujú, ak je spolupráca medzi rodičom žiaka so zdravotným znevýhodnením a školou pri riešení akýchkoľvek problémov ústretová, otvorená a konštruktívna. Najviac sa to darí, ak rodičia prejavujú záujem o vzdelávanie svojho dieťaťa a aktívne spolupracujú so strednou školou i poradenským zariadením.

No nie všade a vždy všetko funguje ideálne. Uvádzame najčastejšie sa opakujúce situácie, ktoré spôsobujú problémy strednej škole v komunikácii s rodičom, dieťaťom i základnou školou:

- Rodič alebo kariérový/výchovný poradca ZŠ **nevedú do prihlášky**, že ide o **žiaka so ŠVVP, integrovaného v bežnej triede základnej školy**. To následne spôsobuje problémy vo vzdelávaní žiaka i v jeho školskej adaptácii, ktoré sa po prijatí žiaka môžu prejavovať hneď v prvom ročníku, no aj neskôr. Riešiť integráciu žiaka až vo 4.ročníku, tesne pred jej ukončením, je z pohľadu strednej školy neskoro. Skúsenosti ukazujú, že títo žiaci zažívajú neúspech v učení, ktorý ich odrádza od dochádzky, zažívajú často stres pre nedostatky v kľúčových kompetenciách, majú obavu zo zvládnutia maturity/ záverečnej skúšky a pod..

***Príklad:** žiak s dg. aspergerov syndróm bol prijatý na SOŠ automobilovú. V úvodnom týždni mali oboznamovaciu hodinu praxe, na ktorej majster spustil stroje. Extrémny hluk strojov u neho vyvolal neprimeranú reakciu, ktorá mohla mať fatálne následky. Na základe tohto incidentu SŠ kontaktovala rodičov a vyšlo najavo, že v prihláške na SŠ nebolo uvedené, že ide o žiaka so ŠVVP integrovaného v ZŠ. Rodič nebol oboznámený s tým, že má doručiť správy z vyšetrení a aj na SŠ podať žiadosť o integráciu. Tu musíme skonštatovať, že výchovný poradca ZŠ si nesplnil svoju povinnosť.*

***Záver a odporúčanie** – v prípade žiakov so zdravotným znevýhodnením integrovaných v ZŠ je nevyhnutné, aby táto informácia bola uvedená v prihláške na strednú školu. Rovnako je dôležité poskytnúť rodičovi/ zákonnému zástupcovi všetky informácie súvisiace s prechodom žiaka na SŠ.*

- **Rodič zatají skutočný zdravotný stav dieťaťa.** Jednou z príčin môže byť aj zlá skúsenosť s riešením, priebehom a uplatňovaním integrácie v ZŠ a strata dôvery v inštitúcie. Inou príčinou môžu byť predstavy dieťaťa alebo rodiča o budúcom povolání, ktoré sa rozchádzajú s realitou. Zľahčuje odbor (napr. umelecké školy, konzervatóriá, zdravotné školy...), nemá dostatok informácií o tom, čo musí žiak daného odboru zvládnuť, aby úspešne naplnil profil absolventa.

Príklad: žiak s dg. poruchy farbecitu (neschopnosť odlišiť jednu zo základných farieb; v tomto prípade odtiene červenej a modrej) bol prijatý na Školu umeleckého priemyslu, odbor reštaurátor. Na odborných hodinách si učiteľ všimol, že žiak obchádza spolužiakov a prosí ich o miešanie farieb. Informoval o tejto skutočnosti riaditeľa SŠ, ktorý následne kontaktoval rodičov a požiadal ich o doručenie výsledkov odborného vyšetrenia u oftalmológa, so zameraním na farbecit. Následne, pri osobnom pohovore rodiča priznali, že túto dg. majú všetci muži v rodine a vedeli o nej, no podcenili vplyv uvedenej diagnózy na zvládnutie štúdia, keďže ich syn mal o tento odbor veľký záujem.

Záver a odporúčanie – daný žiak musel zmeniť študijný odbor. V takýchto prípadoch na základe skúseností odporúčame otvorenú a osobnú komunikáciu s vedením školy, individuálnu konzultáciu s kariérovým poradcom v základnej škole, spoluprácu s poradenským zariadením.

- **Nekompetentné posúdenie náročnosti štúdia rodičmi.** Rodič trvá na svojom výbere, nerešpektuje argumenty kariérového poradcu ZŠ, alebo argumenty strednej školy pri osobnom stretnutí, má nereálne predstavy o uplatnení dieťaťa v praxi. Skúsenosti z praxe ukazujú, že žiak nezvláda štúdium, často musí meniť odbor, alebo školu, zažíva neúspech, má osobné problémy i problémy v kolektíve, prípadne po skončení štúdia si ťažko nachádza uplatnenie.

Príklad: žiak s vývinovými poruchami učenia II. stupňa bol prijatý na štúdium na bilingválne gymnázium. Vďaka doučovaniu prijímacie skúšky zvládol. Začal zlyhávať v priebehu prvého ročníka, štúdium cudzieho jazyka bolo pre neho už veľmi náročné, napriek tomu, že sa veľa hodín učil, výsledky tomu nenasvedčovali. Nastúpila u neho frustrácia a depresia. Vedenie gymnázia, ale aj psychiater, odporučili zmenu školy.

Záver a odporúčanie – poskytnúť individuálne kariérové poradenstvo žiakovi i rodičovi, a to v dostatočnom časovom predstihu, zreálňovať predstavy rodiča s reálnymi schopnosťami dieťaťa.

- **Rodič na prihláške neuvedie kód vzdelávania uchádzača so ŠVVP.** Stáva sa to vtedy, ak rodič dieťaťa integrovaného v bežnej triede základnej školy nemá informácie o možnej úprave prijímacieho konania, alebo nechce uviesť diagnózu dieťaťa, resp. má zlé skúsenosti, stratil dôveru v systém PaP. Podľa § 65 bod 2 zákona 245/2008 Z.z. „pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa forma prijímacej skúšky určí s prihliadnutím na ich zdravotné znevýhodnenie“. Určenie formy prijímacej skúšky, ako aj komunikácia tejto skutočnosti vo vzťahu ku konkrétnym žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, je v kompetencii riaditeľa strednej školy, ktorý v tejto súvislosti primárne vychádza z informácií uvedených v prihláške na strednú školu a zo správy z diagnostického vyšetrenia vykonanej zariadením poradenstva a prevencie, ktorú rodič prikladá k prihláške.
- **Odporúčanie:** kariérový poradca ZŠ má poskytnúť všetky informácie o možnostiach a priebehu prijímacieho konania rodičovi, prípadne mu pomôcť správne vyplniť prihlášku. Z praxe vieme, že najmä predĺženie času prijímacieho konania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením môže byť pre nich veľkým benefitom.

- **Základná škola neodošle dokumentáciu integrovaného žiaka**, t.j. „Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole“, alebo ju nedoručia kompletnú. Stredná škola si po prijatí žiaka so ŠVVP musí písomne vyžiadať od ZŠ uvedenú dokumentáciu, ktorej súčasťou sú aj odborné správy z diagnostických vyšetrení. Tu je ešte dôležité upozorniť rodiča, že aj na vedenie SŠ musí doručiť žiadosť o integráciu svojho dieťaťa. Všetky tieto informácie pomáhajú žiakovi i pedagógom k úspešnému začleneniu do vzdelávacieho procesu v podmienkach SŠ.

Upozornenie: V zmysle Usmernenia k prijímaciemu konaniu na stredné školy pre školský rok 2022/2023, ktoré vypracovalo MŠVVaŠ SR, nesmú byť správy z diagnostického vyšetrenia (psychologického a špeciálnopedagogického) staršie ako dva roky.

- **Rodič nepredloží žiadosť na integráciu dieťaťa v strednej škole.** Ak rodič nepožiadala o integráciu dieťaťa, tak stredná škola ho bude evidovať a hodnotiť ako bežného žiaka, bez nároku na úpravu hodnotenia. Žiadať o integráciu vo 4.ročníku je už pre takého žiaka neskoro, resp. vzniká podozrenie z účelovosti.

Príklad: žiak s vývinovými poruchami učenia II. stupňa bol prijatý na štúdium na SOŠ, odbor cukrár a pekár. Rodičia na odporúčanie poradenského zariadenia hneď požiadali o integráciu, nakoľko si neboli istí ako zvládne ich dieťa nároky štúdia. V priebehu prvých dvoch ročníkov sa ukázal výber školy a odboru ako veľmi vhodný, nakoľko žiak zvládol úspešne nároky štúdia i praxe. SŠ odporučila ukončenie integrácie, čo aj rodičia akceptovali. Žiak bol aj úspešným reprezentantom viacerých súťaží. Zvládol maturitu v nadstavbovom štúdiu, bez úpravy, s veľmi dobrými výsledkami.

Záver a odporúčanie – na tomto príklade chceme ukázať vhodný výber odboru pre žiaka so ŠVVP, ktorý bol výsledkom spolupráce kariérového poradcu s rodičmi a poradenským zariadením, ako aj so strednou školou.

6 Procesy podávania prihlášok a prijímacieho konania

Proces podávania prihlášok na SŠ a priebeh prijímacieho konania je upravený v §62 – 71 zákona č. 245/2008 Z.z. (školský zákon), ktorý stanovuje okrem iného termíny, podmienky a organizáciu prijímacieho konania a podmienky prijatia.

6.1 Termíny

Termíny konania prijímacích skúšok na stredné školy pre daný školský rok sa zverejňujú:

- na webovom sídle MŠVVaŠ tu: <https://www.minedu.sk/terminy-konania-prijimacich-skusok>,
- na webe Školské výpočtové strediská ŠVS v programe Proforient v dokumente Harmonogram prijímacieho konania tu: <https://www.svs.edu.sk/proforient.aspx#harm>,
- aktuálne termíny prijímacieho konania vždy uvádza aj Sprievodca školským rokom <https://www.minedu.sk/sprievodca-skolskym-rokom/> pre príslušný školský rok.

Priebeh a organizácia prijímacieho konania pre školský rok 2022/2023:

Výchovný poradca **do 1. februára 2023** informuje uchádzačov a zákonných zástupcov neplnoletých uchádzačov o týchto skutočnostiach:

- Zákonný zástupca vyplní len jednu prihlášku na vzdelávanie, na ktorej uvedie v poradí podľa záujmu najviac dva netalentové odbory a najviac dva talentové odbory.
- Poradie záujmu má len informačný charakter, uchádzač potvrdí rozhodnutie o nástupe na vzdelávanie v ktorejkoľvek zo škôl, na ktorú bol prijatý.
- Hodnotenie žiaka na prihláške potvrdzuje riaditeľ základnej školy.

Stredné školy zverejnia podmienky prijatia a kritériá prijímacej skúšky na štúdium vo všetkých odboroch vzdelávania **do 28.februára 2023**.

Termín podania(odoslania) prihlášky pre všetky odbory vzdelávania je **20.marca 2023**.

Prihlášku, v ktorej je jedným zo zvolených talentových odborov odbor vzdelávania na **strednej športovej škole**, je nutné zaslať v čo najskoršom termíne od ukončenia hodnotenia žiaka za prvý polrok, z dôvodu overovania športového výkonu, ktoré prebieha v termíne od 21.marca do 14.apríla.

Prihlášku možno podať:

- elektronicky (zadáva sa v systéme aSc agenda, eškola) bez elektronického podpisu občianskym preukazom, alebo
- v listinnej podobe na tlačive 056 MŠVVaŠ SR - Print (iedu.sk), **s podpismi oboch zákonných zástupcov.**

Prihláška je platná aj s podpisom jedného zákonného zástupcu, ak sa zákonní zástupcovia dohodli, že prihlášku podpisuje iba jeden zákonný zástupca a ak o tejto skutočnosti doručia riaditeľovi školy písomné vyhlásenie. Toto vyhlásenie rodiča sa prikladá k prihláške.

Termíny prijímacích skúšok:

21.marec – 14.apríl

overenie športového výkonu talentovou skúškou na stredných športových školách(SŠŠ)

1. úplný májový týždeň – 1.kolo, 1.termín:

- prijímacie skúšky (vrátane osemročných gymnázií)
- prijímacie skúšky a psychodiagnostické vyšetrenie pre SŠŠ

2. úplný májový týždeň - 1.kolo 2.termín:

- prijímacie skúšky (vrátane osemročných gymnázií)
- talentové skúšky a psychodiagnostické vyšetrenie pre SŠŠ

3.úplný júnový týždeň - 2.kolo prijímacích skúšok

6.2 Povinné prílohy k prihláške na strednú školu

- **Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti na účel schopnosti študovať zvolený študijný odbor alebo učebný odbor:** predkladá len uchádzač o štúdium v tých študijných odboroch alebo učebných odboroch, ktoré ministerstvo školstva do 31. januára zverejní na svojom webovom sídle v časti: "Zoznam učebných odborov a študijných odborov, v ktorých sa vyžaduje zdravotná spôsobilosť"¹⁵
- **Správa z diagnostického vyšetrenia vykonaného poradenským zariadením nie staršia ako dva roky:** predkladá len uchádzač so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- **Potvrdenie národného športového zväzu, že uchádzač je uvedený v zozname talentovaných:** predkladá len uchádzač, ktorý podáva prihlášku na vzdelávanie v strednej športovej škole.
- **Vyjadrenie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore telovýchovné lekárstvo:** predkladá len uchádzač, ktorý podáva prihlášku na vzdelávanie v strednej športovej škole.
- **Potvrdenie o zmenenej pracovnej schopnosti:** predkladá len uchádzač so zmenenou pracovnou schopnosťou.
- **Vyjadrenie lekára so špecializáciou všeobecné lekárstvo o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania :** predkladá len uchádzač so zdravotným znevýhodnením.
- **Potvrdenie o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania, vydané zamestnávateľom, ktorý má so školou uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní:**

¹⁵ <https://www.minedu.sk/zoznam-ucebnych-odborov-a-studijnych-odborov-v-ktorych-sa-vyzaduje-zdravotna-sposobilost/>

predkladá len uchádzač, ktorý podáva prihlášku na vzdelávanie v študijnom odbore alebo učebnom odbore, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania.

- **Kópie vysvedčení:** predkladá len uchádzač, ktorý bol z niektorého vyučovacieho predmetu na vysvedčení hodnotený slovne (v tomto prípade predkladá len vysvedčenie s príslušným slovným hodnotením), alebo ak nie je možné, aby základná škola, ktorú žiak navštevoval alebo navštevuje, potvrdila hodnotenie žiaka uvedené na prihláške.
- **Kópie diplomov alebo certifikátov, ktoré preukazujú umiestnenie žiaka v predmetovej olympiáde alebo súťaži** (nepovinná príloha): predkladá len uchádzač, ktorý uvádza v prihláške umiestnenie v predmetovej olympiáde alebo súťaži.

Terminológia – slovník pojmov

Dieťa/žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) podľa § 2 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní uvedený v písmenách k) až q) je dieťa alebo žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu,

- k) **dieťaťa/žiak so zdravotným znevýhodnením** (ďalej len ZZ) je dieťa/žiak so zdravotným postihnutím, dieťa choré alebo zdravotne oslabené alebo žiak chorý alebo zdravotne oslabený, dieťa/žiak s vývinovými poruchami, dieťa/žiak s poruchou správania (§ 2, písmeno k, zákona 245/2008 Z.z.),
- l) **dieťa alebo žiak so zdravotným postihnutím** je dieťa alebo žiak s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami alebo s viacnásobným postihnutím (§ 2, písmeno l, zákona 245/2008 Z.z.),
- m) **dieťa alebo žiak chorý alebo zdravotne oslabený** je dieťa alebo žiak s ochorením, ktoré je dlhodobého charakteru a dieťa alebo žiak vzdelávajúci sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach (§ 2, písmeno m, zákona 245/2008 Z.z.),
- n) **dieťaťom alebo žiakom s vývinovými poruchami** je dieťa alebo žiak s poruchou aktivity a pozornosti; dieťa alebo žiak s vývinovou poruchou učenia (§ 2, písmeno n, zákona 245/2008 Z.z.),
- o) **dieťaťom alebo žiakom s poruchou správania** je dieťa alebo žiak s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej, okrem dieťaťa alebo žiaka uvedeného v písmene n) (§ 2, písmeno o, zákona 245/2008 Z.z.),
- p) **dieťaťom alebo žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia** je dieťa alebo žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa alebo žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti (§ 2, písmeno p, zákona 245/2008 Z.z.),
- q) **dieťaťom s nadaním alebo žiakom s nadaním** je dieťa alebo žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu, alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výsledky alebo mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja (§ 2, písmeno q, zákona 245/2008 Z.z.),

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba je požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre dieťa alebo žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania, alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa

alebo žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2, písmeno i, zákona 245/2008 Z.z.).

Výchovno-vzdelávacia potreba je požiadavka na zabezpečenie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu detí alebo žiakov (§ 2, písmeno h, zákona 245/2008 Z.z.).

Školská integrácia je výchova a vzdelávanie detí alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v triedach škôl a školských zariadení určených pre deti alebo žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb (§ 2, písmeno s, zákona 245/2008 Z.z.).

Inkluzívne vzdelávanie je spoločná výchova a vzdelávanie detí, žiakov, poslucháčov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania, uskutočňovaná na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúca ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia (§ 2, písmeno ai), zákona 245/2008 Z.z.).

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu a iné spôsobilosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie (§ 2, písmeno t, zákona 245/2008 Z.z.).

Zdravotná spôsobilosť žiaka sa preukazuje pri prijímaní žiaka do učebného odboru alebo do študijného odboru, v ktorom sa vyžaduje zdravotná spôsobilosť, alebo pri zmene zdravotnej spôsobilosti počas štúdia (§ 39a, bod 1, zákona 245/2008 Z.z.). Zdravotnú spôsobilosť uchádzača o štúdium posudzuje lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, za účelom schopnosti študovať zvolený študijný odbor alebo učebný odbor.

Vzdelávacia oblasť je okruh, prostredníctvom ktorého sa vymedzujú základné rámce obsahu vzdelávania (§ 2u, zákona 245/2008 Z.z.).

Vyučovací predmet je obsahovo ucelená jednotka vzdelávacej oblasti (§ 2v, zákona 245/2008 Z.z.).

Odbor vzdelávania alebo **skupina odborov vzdelávania** je ucelená forma vzdelávania v oblasti poznania, ktorá môže byť predmetom výchovy a vzdelávania, určená konkrétnymi cieľmi vzdelávania, vymedzeným obsahom, rozsahom vedomostí, schopností, zručností a dĺžkou vzdelávania a stupňom vzdelania, ktoré poskytuje; v stredných školách sa odbory vzdelávania členia podľa stupňa vzdelania, ktorý poskytujú, na učebné odbory a študijné odbory (§ 2w, zákona 245/2008 Z.z.).

Stupeň vzdelania je štátom uznaná úroveň vedomostí, zručností a schopností dosiahnutá úspešným absolvovaním uceleného vzdelávacieho programu ako predpoklad pokračovania v ďalšom vzdelávaní alebo uplatnenia sa na trhu práce (§ 2x, zákona 245/2008 Z.z.).

Profilový predmet je vyučovací predmet, ktorého obsah vzdelávania najviac zodpovedá cieľovým požiadavkám absolventa; profilový predmet pre študijný odbor alebo pre učebný

odbor určuje príslušný štátny vzdelávací program alebo príslušný školský vzdelávací program (§ 2ab, zákona 245/2008 Z.z.).

Štátne vzdelávacie programy vymedzujú najmä ciele vzdelávania a vzdelávacie štandardy pre predprimárne vzdelávanie a ciele vzdelávania, rámcové učebné plány a vzdelávacie štandardy pre základné vzdelávanie, stredné vzdelávanie a vyššie odborné vzdelávanie. Štátne vzdelávacie programy sa môžu členiť na vzdelávacie cykly. Štátne vzdelávacie programy vydáva a zverejňuje ministerstvo školstva (§ 6, bod 1, zákona 245/2008 Z.z.).

Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách podľa školského zákona (§ 7, bod 1, zákona 245/2008 Z.z.).

Individuálny vzdelávací program: Ak škola vzdeláva deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vytvára pre ne podmienky v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie prostredníctvom **individuálneho vzdelávacieho programu** alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. **Individuálny vzdelávací program** (ďalej len IVP) pre dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie vypracuje pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy a po konzultácii so zákonným zástupcom. IVP obsahuje úpravy jednotlivých častí školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa alebo žiaka, najmä úpravu obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráce s odbornými zamestnancami (§ 7a, bod 2,3, zákona 245/2008 Z.z.).

Kariérové poradenstvo je inkluzívny proces, ktorý umožňuje deťom a žiakom s rozmanitými potrebami nadobúdať zručnosti pre riadenie kariéry v rôznych vývinových štádiách tak, aby si dokázali utvárať zmysluplný osobný a spoločensky relevantný pracovný život.

Submodul Proforient ZŠ¹⁶ plní funkciu komunikačného uzla (príjem a tvorba súborov školskej databázy žiakov pre výmenu údajov so Školským výpočtovým strediskom) a poskytuje komplexné informácie pri výbere strednej školy a odboru pre žiaka ZŠ, obsahuje aktuálne zoznamy stredných škôl a odborov v danom školskom roku, kritériá prijímacích skúšok, naplnenosť škôl a možnosti štúdia, umožňuje zistiť predbežné predpoklady prijatia žiaka na strednú školu, o ktorú má záujem, jeho zaradením do poradia všetkých žiakov hlásiacich sa na túto SŠ podľa prospechu žiakov v posledných dvoch ročníkoch (resp. úspešnosti v Testovaní 9). Nachádza sa na stránke školských výpočtových stredísk, je dostupný u každého kariérového poradcu v základnej škole.

¹⁶ www.svs.edu.sk/proforient.aspx

Zoznam použitých zdrojov

Bibliografia

Blahovcová, Ivona.: Kariérové poradenstvo v podmienkach základnej školy, Bratislava, MPC, 2015

CAMIP - čadčiansky model interaktívneho profesijného poradenstva, Výsledky výskumu o voľbe povolania v okrese Čadca, online: <https://www.camip.sk/index.php/vysledky-vyskumu-o-rozhodovani-pri-volbe-povolania/109-vysledky-vyskumu-o-rozhodovani-pri-volbe-povolania>

Groma, Marián, Kariérové poradenstvo a možnosti facilitácie kariérového vývinu nepočujúcich, Bratislava, 2012, ISBN: 978-80-223-3297-2

Hargašová, M. a kol. Výchovné poradenstvo a voľba povolania. Bratislava: RAABE, 2013, ISBN: 978-80-8140-101-5

Proforient. Školské výpočtové stredisko:, online: www.svs.edu.sk/proforient.aspx

Legislatíva

Zákon č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

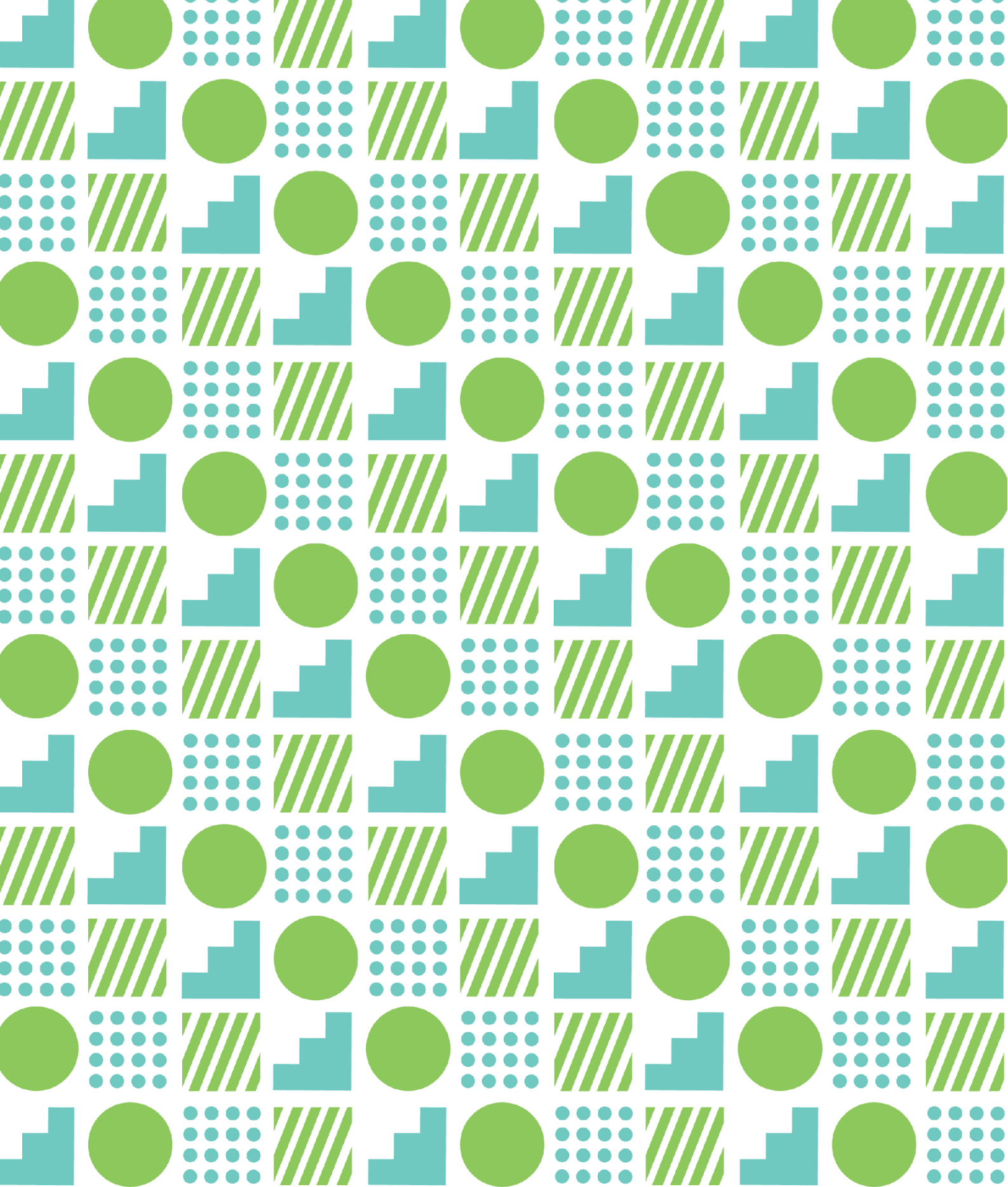
Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol dňa 14. júna 2018 novelizovaný

Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 224/2022 Z.z. o strednej škole

Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č.145/1996 Z.z. o prijímaní na štúdium na stredných školách

Usmernenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky k prijímaciemu konaniu na stredné školy pre školský rok 2022/2023

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce